(WILENTA)
O. SOFRONIUSZ

Prawosławie przez dziurkę
Wystawa fotografii otworkowej

Праваслаўе праз дзірку
Выстава Пінхол-фатаграфii

(ВІЛЕНТА)
А. САФРОНІЙ

o. Sofroniusz (Wilenta)- pochodzi z Hajnówki. Urodził się w 1975 r . Jest absolwentem Technikum Drzewnego w Hajnówce oraz Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. W 1997 r. wstąpił do monasteru w Ujkowicach. W 2001 r. złożył śluby zakonne i przyjął imię Sofroniusz. Od 2003 r. kontynuuje życie mnisze w Klasztorze św. Onufrego Wielkiego w Jabłecznej.

Zafascynowany fotografią od dziecka. Wierny fotografii tradycyjnej. Ciągle szuka innych form wyrazu, które go interesują. Autor w duchowy sposób przedstawia najbliższą mu rzeczywistość. Przedstawiany cykl fotografii otworkowej, jest tego najlepszym dowodem.

Wystawa była prezentowana w:

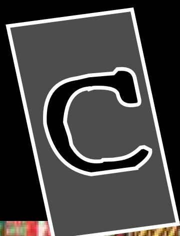
2013 - Warszawa-Muzeum Ikon
2013 – Tibilisi (Gruzja) -Muzeum Narodowe
2013 - Lublin-Europejski Festiwal Smaku
2013 - Wrocław-Noce Kościołów,
2014 -Terespol-Międzynarodowy Festiwal Kolęd Wschodniosłowiańskich,
2014 - Stargard Szczeciński- Centrum Kultury,
2014- Wielokulturowy Lublin-Centrum Kultury

а. Сафроній (Вілента)- родам з Гайнаўкі. Нарадзіўся ў 1975 г. Выпускнік Гайнаўскага дрэваапрацоўчага тэхнікума і Хрысціянскай Багаслоўскай Акадэміі ў Варшаве. У 1997 годзе ўступіў у манастыр ва Уйкавіцах. У 2001 годзе злажыў манаскую прысягу і прыняў імя Сафроній. З 2003 года працягвае манаскае жыццё ў Манастыры святога Анофра Вялікага ў Яблэчнай.

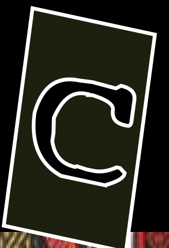
Фатаграфіяй захапляецца з дзяцінства. Верны традыцыйным тэхнікам. Знаходзіцца ў пастаянным пошуку новых форм выразу і захаплення. Адмысловым адухаўлёным чынам прадстаўляе рэчаіснасць. Лепшым доказам таго з'яўляецца прадстаўленая серыя пінхол-фатаграфіі.

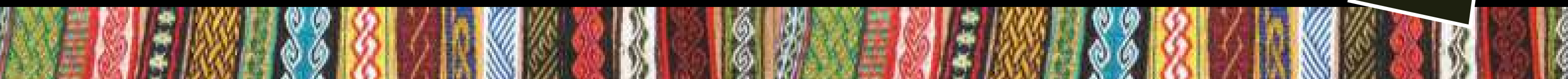
Выстава была прадстаўлена ў:

2013 – Варшава – Музей Іконаў
2013 – Тбілісі (Грузія) – Нацыянальны Музей
2013 – Люблін – Еўрапейскі Фестываль Смакаў
2013 – Уроцлаў – Ночы Касцёлаў,
2014 – Тэрэспаль – Міжнародны Фестываль Усходнеславянскіх Калядак,
2014 – Старгард Шчэцінскі – Цэнтр Культуры,
2014 – Шматкультурны Люблін – Цэнтр Культуры

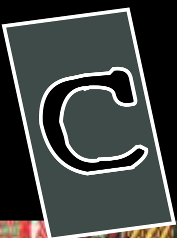
ISBN:978-83-63609-52-8

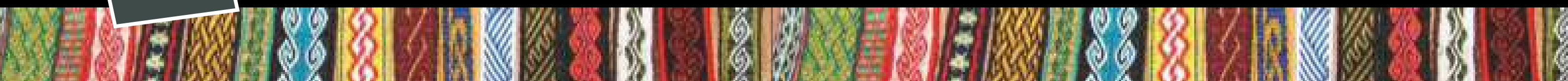

C

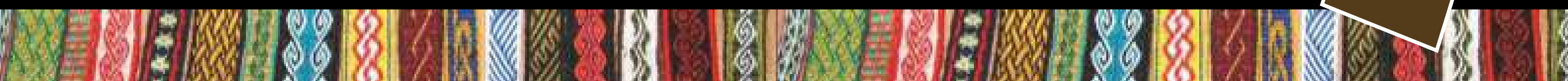

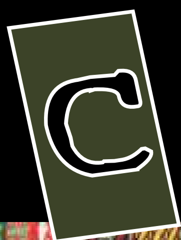

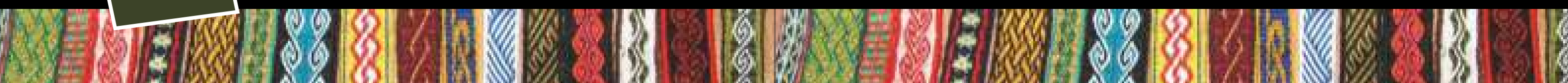

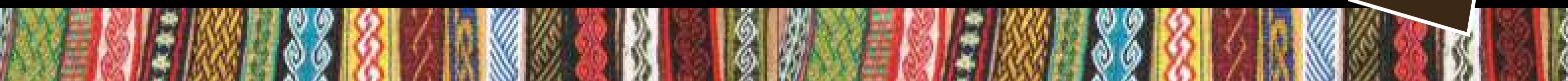

C

Wystawa „Prawosławie przez dziurkę” prezentuje najbliższe otoczenie mnicha z Jabłecznej. O. Sofroniusz fotografuje to co jest mu najbliższe, doświadczane na co dzień, zaś dla odwiedzających wystawę stanowi swego rodzaju przybliżanie mniszego życia codziennego. Dziurka od klucza staje się tu symboliczną dziurką w prymitywnym aparacie „camera obscura”. Fotografia otworkowa, którą uprawia o. Sofroniusz to fotografia bez obiektywu, który zastępuje niewielki otwór. Gdy światło przechodzi przez niego w kamerze powstaje obraz. Zazwyczaj, kamera otworkowa, to skrzynka z małym otworkiem na jednej ścianie i filmem czy papierem fotograficznym na drugiej. Charakterystyczną cechą takich zdjęć jest to, że są bardziej miękkie i mniej ostre, niż te wykonane obiektywem, a czasy naświetlania są długie: od pół sekundy do kilku godzin, a nawet miesięcy. Taki aparat można zrobić samemu, np. z pudełka od butów, puszki kartonu. Urządzenie takie w starożytności wykorzystywano do obserwacji Słońca, w renesansie i wiekach późniejszych technika otworkowa była używana głównie w astronomii do celów naukowych, a camera obscura służyła też jako pomoc dla artystów w tworzeniu obrazów lub szkiców. Powstający obraz jest nieprzewidywalny, stanowi zagadkę również dla samego twórcy. Solarigrafia, bo tak właśnie nazywa się ta dziedzina fotografii, nie ma na celu uchwycenia chwili, wręcz przeciwnie – opiera się na rejestrowaniu światła. Istotna nie jest chwila 'tu i teraz', a czas, jaki mija, gdy tworzona jest taka fotografia. Tworzenie tą techniką przypomina dziś tajemny rytuał, choć jest prosta i skromna- jak jej autor. Technika ta wydaje się być najbardziej adekwatna dla oddania mistycznego prawosławia. Prostota techniczna, samodzielne konstruowanie kamery, wpływanie na cały proces powstawania, obróbki zdjęcia niezależnie od osób trzecich można odczytać jako odcięcie od konsumpcyjnego stylu życia.

44 zdjęcia zebrane na wystawie w sposób niesamowity przedstawiają mnichów i mniszki, ich codzienne zajęcia, oraz cerkwie diecezji lubelsko-chełmskiej i białostocko-gdańskiej, oraz Świętą Górę Atos.

Agnieszka Tichoniuk

Выстава „Праваслаўе праз дзірку” прадстаўляе бліжэйшае атачэнне манаха з Яблэчнай. А. Сафроній фатаграфуе тое, што бліжэй яго сэрцу, з чым сутыкаецца штодзень, тымчасам для наведнікаў выстава стане своеасаблівым вакном у манаскія будні. Замочная свідравіна становіцца тут сімвалічнай адтулінай ў прымітыўным апараце "камеры-обскуры". Пінхол-фатаграфія, якой займаецца айцец Сафроній, не патрабуе аб'ектыва, яго замяняе маленькая дзірачка. Святло, праходзячы праз яе ў камеру, стварае малюнак. “Фатаапарат” – гэта скрынка з малюсенькай дзірачкай у адной сцены і плёнка або фотапапера на другой. Характэрнай асаблівасцю такіх фотаздымкаў з'яўляецца мяккасць і меншая выразнасць, час экспазіцыі доўгі, ад паўсекунды да некалькіх гадзін або нават месяцаў. Такую камеру можа зрабіць самастойна, напрыклад, з каробкі ад абутку, бляшанкі, пудэлка. Падобную прыладу ў старажытнасці выкарыстоўвалі пры назіраннях за Сонцам, у эпоху Адраджэння і ў пазнейшыя стагоддзі пінхол-тэхніку выкарыстоўвалі ў астраноміі для навуковых мэтаў, а камера-обскура служыла мастакам для стварэння малюнкаў або эскізаў. Малюнак нараджаецца непрадказальным, ён – таямніца таксама для фатографа. Салярыграфія, а менавіта так называецца гэтая галіна фатаграфіі, не мае на мэце ўхапіць момант, яна запісвае святло. Важны не момант “тут і цяпер”, важны час, які мінае, калі нараджаецца фатаграфія. Фатаграфаванне гэтай тэхнікай нагадвае таемны рытуал, насамрэч тэхніка простая і сціплая, як аўтар прадстаўленых прац. Гэты метад здаецца найбольш прыдатным для перамазу таемнасці праваслаўя. Тэхнічная прастата, саматужна зроблены апарат, самастойная апрацоўка здымкаў – своеасаблівае адрачэнне ад спажывецкага ладу жыцця.

44 фота, сабраныя на выставе, дзівосным чынам прадстаўляюць манахаў і манашак, іх паўсядзённыя занятні, а таксама храмы Люблінска-Холмскай і Беластоцка-Гданьскай епархіяў, Святую Гару Афон.

Агнешка Ціханюк

WYSTAWA / ВЫСТАВА: VI-VII 2014

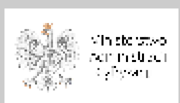
Katalog ten jest częścią powstającego „Słownika Białoruskich Artystów”.
Каталёг гэты зяўляецца часткай «Слоўніка Беларускіх Мастакоў»

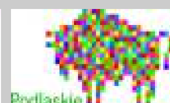
Stowarzyszenie Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej w Hajnówce
17-200 HAJNÓWKA, ul. 3 Maja 42
www.muzeumbialoruskie.hajnowka.pl
kontakt@muzeumbialoruskie.pl

Projekt graficzny: Agnieszka Tichoniuk / Праект графічны: Агнешка Ціханюк
Tłumaczenie: Natalla Gierasimiuk /Пераклад: Наталла Герасімюк

ISBN: 973-83-63609-52-8

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Administracji i Cyfryzacji
oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku